

19. srpna 2013

Ústavní soud České republiky

Joštova 8
660 83 Brno

DORUČENÍ: DATOVOU SCHRÁNKOU

Stěžovatel: **Petr Skokan**, poslanec Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
datum narození: 27.5. 1963, bytem: Moskevská 84, 470 01 Česká Lípa

Zástupce: **Mgr. Jan Mates, LL.M.**, advokát ČAK 12765
se sídlem Praha Vokovice, Kladenská 413/37, PSČ 160 00

Účastník řízení: **Parlament České Republiky**

Poslanecká sněmovna Parlamentu České Republiky
Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana

Účastník řízení: **Prezident republiky**
Pražský hrad, 119 08 Praha 1

Ústavní stížnost ve smyslu ustanovení § 72 odst. 1, písm. a) zákona č. 182/1993 Sb.,
o Ústavním soudu

S návrhem, aby Ústavní soud uložil Prezidentu republiky, aby do rozhodnutí ve věci
nejmenoval novou vládu

S návrhem na přednostní projednání věci vzhledem k naléhavosti

Čtvermo

Přílohy:

- plná moc;
- dle textu;

I.

1. Stěžovatel svou Ústavní stížností brojí proti jinému zásahu orgánu veřejné moci, neboť v rámci hlasování o důvěře vlády bylo postupováno v rozporu s ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava“), s ústavním zákonem č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále jen „Listina“) a se zákonem č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny (dále jen „JŘPS“). Stěžovatel konstatuje, že schůze nebyla svolána v souladu s JŘPS a že vyčerpal všechny prostředky nápravy.
2. Schůzi svolává ve smyslu ustanovení § 29 odst. 2, písm. d) JŘPS předseda sněmovny.
3. Ve smyslu ustanovení § 51 odst. 6 JŘPS musí být poslanci vyrozuměni o konání schůze nejméně 5 dnů předem. Pokud poslanec není vyrozuměn alespoň 5 dnů předem, může poslanec navrhnout odročení jednání; o takovém návrhu rozhodne Sněmovna hlasováním bez rozpravy.
4. Ve smyslu ustanovení § 85 odst. 1 JŘPS se o žádosti vlády o vyslovení důvěry neprodleně vyrozumí poslanecké kluby a výbory. V tomto ustanovení sankce pro případ nedodržení stanoveného postupu chybí.
5. Na porušení výše uvedených ustanovení JŘPS Stěžovatel poukazoval a to přípis předsedkyni poslaneckého klubu Věci veřejné, ThDr. Kateřině Klasnové, předsedovi hospodářského výboru Ing. Milanu Urbanovi a předsedovi Volebního výboru Ing. arch. Václavu Menclovi.

Důkaz:

- přípis ThDr. Kateřiny Klasnové, předsedkyni poslaneckého klubu Věci veřejné;
 - přípis Ing. Milanu Urbanovi, předsedovi Hospodářského výboru;
 - přípis Ing. arch. Václavu Menclovi, předsedovi Volebního výboru;
6. Je zřejmé, že předseda Poslanecké sněmovny nepostupoval v souladu s JŘPS, když o konání schůze nevyrozuměl poslance ve smyslu ustanovení § 51 odst. 6 JŘPS 5 dnů předem a rovněž nepostupoval správně, když ve smyslu ustanovení § 85 odst. 1 JŘPS o žádosti vlády o vyslovení důvěry neprodleně (resp. vůbec) nevyrozuměl poslanecké kluby a výbory.

Důkaz:

- výslechem ThDr. Kateřiny Klasnové, předsedkyně poslaneckého klubu Věci veřejné, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem JUDr. Jeronýma Tejce, předsedy poslaneckého klubu České strany sociálně demokratické, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem JUDr. Marka Bendy, předsedy poslaneckého klubu Občanské demokratické strany, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Mgr. Petra Gazdíka, předsedy poslaneckého klubu TOP 09 a Starostové, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;

- výslechem Ing. Pavla Kováčika, předsedy poslaneckého klubu Komunistické strany Čech a Moravy, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Ing. Milana Urbana, předsedy Hospodářského výboru, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem JUDr. Vojtěcha Filipa, předsedy Kontrolního výboru, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Mgr. Bohuslava Sobotky, předsedy Mandátového a imunitního výboru, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Miroslavy Němcové, předsedy Organizačního výboru, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Ing. Hany Orgoníkové, předsedy Petičního výboru, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Ing. Pavla Suchánka, předsedy Rozpočtového výboru, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem JUDr. Stanislava Polčáka, předsedy Ústavně právního výboru, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Ing. arch. Václava Mencla, předsedy Volebního výboru, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Mgr. Zdeňka Bezecného, Ph.D., předsedy Výboru pro bezpečnost, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Ing. Jana Bauera, předsedy Výboru pro evropské záležitosti, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Mgr. Jana Vidíma, předsedy Výboru pro obranu, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem PhDr. Martina Vacka, předsedy Výboru pro sociální politiku, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem doc. RNDr. Anny Punové, Ph.D., MBA, předsedy Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Mgr. Václava Horáčka, předsedy Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem MUDr. Borise Šťastného, předsedy Výboru pro zdravotnictví, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
- výslechem Mgr. Milana Šťovíčka, předsedy Výboru pro životní prostředí, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;

- výslechem Ing. Davida Vodrážky, předsedy Výboru pro veřejnou správu a regionální rozvoj, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
 - výslechem Pavola Lukši, předsedy Zemědělského výboru, adresa pro doručování: Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna, Sněmovní 4, 118 26, Praha 1 - Malá Strana;
7. Stěžovatel o porušení JŘPS uvědomil sněmovnu, když vznesl obě shora uvedené námítky. O námitkách zřejmě bylo hlasováno, i když stenozáznam jednání Poslanecké sněmovny je v tomto bodu nejasný. Běžně přímo stenozáznam odkazuje přímo na protokoly o hlasování, z neznámých důvodů však v případě námítky Stěžovatele tento údaj chybí. Je tedy možné se pouze domnívat, že výsledky hlasování se jeho námitek týkají. Stěžovatel vzhledem k nesprávnému postupu sněmovny při svolávání schůze navrhol, aby schůze byla odročena o 10 dnů. Obě námítky byly zřejmě Poslaneckou sněmovnou v hlasování odmítnuty. Zmatek do celé věci navíc vznesl předsedající Zaorálek, který tvrdil, že námítky jsou nemístné, neboť Stěžovatelem citovaná ustanovení se na danou záležitost nevztahují. Navíc informace o hlasování na webových stránkách sněmovny uvádí, že návrh na odročení schůze byl přijat.
8. Schůzi, resp. stenozáznam, navíc provázal chaos, když není zcela zřejmé, o čem se v případě Stěžovatelem vznesených námitek hlasovalo. V průběhu schůze nefungovalo hlasovací zařízení a skrutátoři opakovaně nebyli schopni dospět k výsledku hlasování, který by odpovídal hlasování přítomných poslanců v sále. Ostatně sám Stěžovatel upozorňoval, že se v průběhu jednání a zřejmě i hlasování se v jednacím sále nacházely osoby, které ke vstupu do jednacích sálů nejsou oprávněny. Stěžovatel si všiml přítomnosti 1. místopředsedy ODS MUDr. Martina Kuby v jednacím sále. Podotýká, že MUDr. Martin Kuba není poslancem a tedy neměl v jednacím sále co dělat. Je však možné, že byly přítomny i další neoprávněné osoby, kterých si Stěžovatel nevšiml, případně které nezná. Stěžovatel konstatuje, že taková přítomnost neoprávněných osob v jednacím sále je v rozporu s ustanovením § 52 JŘPS. Navíc upozorňuje, že někteří poslanci nesešli na svých místech, čímž zřejmě byl zmatek okolo hlasování prohlouben.

Důkaz:

- stenozáznam relevantní části 57. schůze Poslanecké sněmovny;
 - informace o výsledku hlasování 2. a 3.;
 - záznamem kamer Poslanecké sněmovny ze dne 7. srpna 2013, Stěžovatel navrhuje, aby soud uložil Poslanecké sněmovně předložení tohoto záznamu;
 - záznamem kamer České televize z jednání Poslanecké sněmovny ze dne 7. srpna 2013, Stěžovatel navrhuje, aby soud uložil České televizi předložení tohoto záznamu;
 - výslechem MUDr. Martina Kuby, 1. místopředsedy ODS, narozen 9.4.1973, bytem Fr. Ondříčka 978/10, 370 11 České Budějovice;
9. Stěžovatel upozorňuje, že vznášel námitku proti výsledku hlasování, když počet hlasů spočítaných skrutátory neodpovídal počtu hlasů přítomných poslanců. Předsedající Zaorálek o námítce stěžovatele hlasovat nenechal ač tak učinit měl a to ve smyslu ustanovení § 76 odst. 5 JŘPS. Stěžovatel v této souvislosti poukazuje na skutečnost, že se v sále nacházely neoprávněné osoby a poslanci nesešli na svých místech, za takových okolností je obzvláště na místě kontrolovat obzvláště pečlivě výsledek hlasování. Stěžovatel se domnívá, že postup předsedajícího byl nejen v rozporu s uvedeným ustanovením JŘPS, ale že byl rovněž v rozporu s Ústavou, zejména článkem 5 a 9 Ústavy. Výkladem právních norem totiž není možné odstranit náležitosti demokratického

právního státu a mezi takové náležitosti zjevně patří i řádný postup při hlasování v Poslanecké sněmovně a rovněž byla narušena soutěž politických sil v rozporu s demokratickými principy. Skutečnost, že předsedající neumožnil hlasovat o námítce Stěžovatele je třeba chápat jako zásah do jeho individuálních politických práv, zejména do jeho svobody projevu, neboť i hlasování v poslanecké sněmovně je formou projevu.

Důkaz:

- stenozáznam relevantní části 57. schůze Poslanecké sněmovny;

II.

10. Stěžovatel namítá, že postup předsedkyně poslanecké sněmovny zasáhl do jeho práva na svobodu projevu a na informace garantovanou dle článku 17 odst. 1 Listiny a navíc článku 22 Listiny, když tímto způsobem byla narušena svobodná soutěž politických sil.
11. Stěžovatel konstatuje, že právo na svobodu projevu a na informace může být omezováno pouze zákonem jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti. Takovým omezením v souladu se zákonem rozhodně není upření realizace svobody projevu v rámci diskuze žádosti vlády o vyslovení důvěry v rámci klubu a výboru Poslanecké sněmovny. Tedy předsedkyně sněmovny nesprávným postupem zasáhla do práva stěžovatele na svobodu projevu, neboť tuto nemohl realizovat v rámci výboru jehož je členem. Ustanovení je třeba vykládat za užití článku 22 Listiny, tedy tak, aby omezení nenarušovala svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti a nezasahovala do práva na svobodu projevu jednotlivých poslanců, tedy i Stěžovatele.
12. Stěžovatel konstatuje, že předsedkyně Poslanecké sněmovny omezila jeho právo na svobodu projevu a na informace, když nevyrozuměla poslance o konání schůze 5 dnů předem, jak jí ukládá JŘPS a o konání schůze vůbec nevyrozuměla poslanecké kluby a výbory, svým jednáním narušila svobodnou soutěž politických sil v demokratické společnosti. Poslanci neměli možnost předmět schůze řádně projednat na výborech a klubech. Je otázkou, zda by vláda žádající o důvěru po řádném projednání na výborech a klubech tuto důvěru nezískala.
13. Je zřejmé, že ustanovení § 51 odst. 6 a § 85 odst. 1 JŘPS by měla být aplikována způsobem odpovídajícím článku 17 Listiny a článku 22 Listiny a článku 5 Ústavy, přičemž by měla být v maximální možné míře šetřena práva na svobodu projevu a práva na svobodnou soutěž politických sil.
14. Byla narušena právní jistota, neboť není zřejmé, zda byla žádost vlády o důvěru řádně projednána v souladu s JŘPS a zda má tedy Prezident republiky jmenovat vládu novou či zda má vláda znovu požádat o důvěru, aby došlo ke korektnímu projednání její žádosti.
15. Žádost vlády o důvěru je jedním z nejzásadnějších instrumentů realizace práva na svobodnou soutěž politických sil.
16. Utajení obsahu schůze před poslaneckými kluby a výbory je tak v rozporu s principy demokratického právního státu, neboť pro posouzení programového prohlášení vlády je třeba diskuze odborného tělesa, jakým je příslušný výbor poslanecké sněmovny.

17. Skutečností, že předsedkyně sněmovny řádně nesvolala schůzi a navíc neinformovala o žádosti vlády o důvěru poslanecké kluby a výbory popřela předsedkyně Poslanecké sněmovny jednu z charakteristik parlamentu, jak ji ostatně definoval i Ústavní soud: v nálezu Pl.ÚS 77/06 ze dne 15.02.2007, odst. 55: „**Určující charakteristikou parlamentu jsou svobodné, rovné, všeobecné volby jeho členů, jejich svobodný mandát, dále zásada veřejnosti zásadně uplatňovaná při projednávání zákonů, jakož i většinový princip rozhodování. Princip veřejnosti směřuje jak dovnitř, tak i vně parlamentní komory. Působení směrem dovnitř slouží svobodné tvorbě názorů členů parlamentní komory, působení směrem ven slouží k informování veřejnosti. A jakkoli bývá literaturou upozorňováno na neplodnost parlamentních debat, je třeba tyto debaty chránit již proto, že skrze ně se dosahuje informovanosti veřejnosti.**“
18. Vzhledem k výše uvedenému nezbyvá Stěžovateli, než se uchýlit pod ochranu Ústavního soudu, neboť Poslanecká sněmovna mu tuto ochranu odepřela, ač je garantována jak Ústavou, tak Listinou a posvětila porušení ustanovení § 51 odst. 6, § 85 odst. 1 JŘPS předsedkyní Poslanecké sněmovny k potlačení debaty poslanců a k potlačení debaty ve výborech. Navíc schůze probíhala v rozporu s ustanovením § 52 JŘPS, když v jednacím sále byly přítomny neoprávněné osoby a poslanci nedodržovali zasedací pořádek. Je otázkou do jaké míry je chaos panující v jednacím sále v době projednávání a hlasování o žádosti vlády o vyslovení důvěry slučitelný se základy demokratického právního státu. Stěžovatel se domnívá, že chaos a zmatek panující na jednání Poslanecké sněmovny při tak závažném projednávání a hlasování jakým je projednávání a hlasování žádosti vlády o vyslovení důvěry není v souladu s demokratickým právním řádem a zasahuje samu podstatu demokratického právního státu. Navíc za situace kdy není zřejmé, zda chaos a zmatek nebyl některými osobami vyvolán úmyslně v rámci realizace jejich osobních ambicí. Shora uváděná ustanovení JŘPS je třeba navíc chápat jako předpisy sloužící mimo jiné k zajištění individuálních politických práv Stěžovatele garantovaných mu Listinou a Ústavou.

III.

19. Stěžovatel dále namítá, že jednání předsedkyně Poslanecké sněmovny bylo v rozporu s článkem 5 Ústavy, když shora uvedené jednání je zjevně v rozporu s volnou soutěží politických sil a nerespektuje demokratické principy. Předsedkyně poslanecké sněmovny tak zasáhla do jeho práva projednat žádost vlády o vyslovení důvěry na poslaneckém klubu a na výborech jejichž je členem a bylo tak zasaženo do jeho individuálního práva.
20. Ostatně sám Ústavní soud k tomu v minulosti uvedl v nálezu Pl.ÚS 30/98 ze dne 13.10.1999, že „**volná soutěž je přímým výrazem pluralistické povahy demokratické společnosti a právě ochrana pluralismu v politickém životě má primární význam pro samu existenci demokratické společnosti.**“

IV.

21. Stěžovatel dále poukazuje na skutečnost, že ustanovení § 85 odst. 1 JŘPS by mělo být aplikováno tak, aby s jeho pomocí nebyly pošlapávány základní nedotknutelné hodnoty demokratické společnosti, **zejména, aby nebylo zneužíváno k neinformování**

poslaneckých klubů a výborů o žádosti vlády o důvěru, zejména v situaci, kdy má předsedkyně Poslanecké sněmovny sama ambice sestavovat vlastní vládu. Stěžovatel odkazuje na rozhodnutí Ústavního soudu Pl.ÚS 19/93 ze dne 21.12.1993, zejména pak na vyjádření, že „**Naše nová ústava není založena na hodnotové neutralitě, není jen pouhým vymezením institucí a procesů, ale včleňuje do svého textu i určité regulativní ideje, vyjadřující základní nedotknutelné hodnoty demokratické společnosti. Česká ústava akceptuje a respektuje princip legality jako součást celkové koncepce právního státu, neváže však pozitivní právo jen na formální legalitu, ale výklad a použití právních norem podřizuje jejich obsahově-materiálnímu smyslu, podmiňuje právo respektováním základních konstitutivních hodnot demokratické společnosti a těmito hodnotami také užití právních norem měří.**“

V.

22. Vzhledem ke skutečnosti, že není zřejmé, zda hlasování o důvěře vládě proběhlo v souladu s JŘPS, Ústavou a Listinou, je na místě, aby Ústavní soud uložil Prezidentu republiky, aby nejmenoval žádnou další vládu a to do doby, než rozhodne o této Ústavní stížnosti, neboť by mohla vzniknout situace, kdy budou Prezidentem republiky jmenovány dvě vlády.

VI.

23. Vzhledem k naléhavosti situace a hrozící ústavní krizi žádá Stěžovatel ve smyslu ustanovení § 39 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, o přednostní projednání věci.

VII.

24. Vzhledem k výše uvedenému navrhuje Stěžovatel, aby Ústavní soud vydal toto

PŘEDBĚŽNÉ OPATŘENÍ

Prezidentu republiky se do doby rozhodnutí o této ústavní stížnosti ukládá, aby nejmenoval předsedu vlády a další členy vlády a aby do téže doby nereagoval ani na jiné podněty vzešlé z poslanecké sněmovny.

VIII.

25. Vzhledem k výše uvedenému navrhuje Stěžovatel, aby Ústavní soud vydal tento

NÁLEZ

Hlasování o důvěře vládě neproběhlo v souladu s Ústavou České republiky, Listinou základních práv a svobod a se zákonem o jednacím řádu Poslanecké sněmovny.

Poslanecké sněmovně se ukládá prostřednictvím předsedkyně svolat řádně schůzi Poslanecké sněmovny k žádosti vlády o vyslovení důvěry vládě, tuto žádost projednat a o této žádosti hlasovat.

Petr Skokan